

РЕЗЮМЕ

НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ НА Д-Р ИВАН Г. ИЛИЕВ В ПЕРИОДА 2006-2011 г.

1. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД *ИСТОРИЧЕСКИ РАЗВОЙ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОТНОСИТЕЛНИ МЕСТОИМЕННИЯ*. Пловдив. *ПИГМАЛИОН*, 2011 г. (530 с.), който се предхожда от 15 публикации по темата.

Трудът се състои от 11 глави:

1. Същност на относителното подчинение.
2. Преглед на досегашните проучвания върху славянобългарските относителни местоимения.
3. Исторически развой на относителните местоимения за лица и предмети.
4. Исторически развой на относителните местоимения за признаци.
5. Исторически развой на относителните местоимения за размер и количество.
6. Относителните местоимения за притежание.
7. Относителните местоимения от неутрален среден род.
8. Релативи с неместоименен произход.
9. „Относително”-модални разширители при българските относителни местоимения.
10. Разколебаване на граматичните категории на относителните местоимения и преход в общи форми.
11. Произход на славянобългарските относителни местоимения.

Работата е първото изследване, което проследява цялостния развой на славянобългарските относителни местоимения от периода на старобългарските паметници до съвременното им състояние в книжовния език и диалектите. За първи път в тази работа се обръща специално внимание в диахронен план не само на относителните местоимения за лица и предмети, а и на

останалите подвидове - за признаци, за размер, за количество, за притежание. В отделна глава се изследват модалните разширители (= “относителни частици”), като освен познатите *-то, -со, -но* към тях се включват редица други подобни елементи, използвани в различни части на българското езиково землище или през отделни периоди от историята на езика от отделни писатели. Цяла глава е посветена и на вероятните причини, които предизвикват появата на общите форми на релативите, както и на произхода им, за който се добавят нови предположения, освен изказваните досега.

В началото на работата е отделена обширна глава, в която релативизацията се разглежда в общолингвистичен план, с примери от различни световни езици. Вероятно това е единствената работа, не само в България, в която процесът на релативизация се разглежда през призмата на езиковата типология.

СТАТИИ ПО ТЕМАТА НА ХАБИЛИТАЦИЯТА

1. *Общие формы относительных местоимений (общие релятивы) в болгарском языке.* В: Riječ. Časopis za slavensku filologiju. 1, Rijeka (Hrvatska), 2009, с. 42-58.

2. *The Origin of Bulgarian Relative Pronouns.* В: Scripta & E-Scripta. 5. Sofia, 2007, с. 207-227.

3. *Relative Pronouns, Relative Adverbs and Conjunctions (concerning Bulgarian Language).* В: Czech Republic, Central & Eastern Europe, the Balkans and Korea. Prague, 2008, с. 35-48.

... ..

8. *Parallels between Some Bulgarian and West Slavic Anaphoric and Modal Pronominal Forms.* В: Tong Yurobe Yurop hua kuajong kua jonmang. Seoul (South Korea), 2008, с. 57-61.

... ..

14. *Особени относителни модални употреби у Евтимий Търновски и Григорий Цамблак.* ТКШ. 9. Велико Търново, 2009 (под печат).

... ..

II. СТАТИИ (И МОНОГРАФИИ), ВКЛЮЧЕНИ В

сборниците *ЕЗИКОВЕДСКИ ОПИТИ* (Пловдив, ПИГМАЛИОН, 2006) и *ПАДЕЖ И ВОКАТИВНОСТ* (Пловдив, ПИГМАЛИОН, 2007).

В първия сборник се включват редица издавани и две неиздавани статии, които изследват проблеми от историята на българския език и нямат нищо общо с дисертационния труд на автора (*Епитетът в славянобългарската агиография от XIV-XV век*).

В първата от тях се проследяват исторически примерите с употребата на вътрешни допълнения в славянския български език (като *лов ловити*) и се търсят причините за употребата на тези съчетания.

Принос към българския исторически фразарий е вероятно първата работа, в която се изследват в диахрония фрази от всекидневното общуване (*Как се казваш?, На колко си години?*), извадени от средновековните паметници и съвременните диалекти.

Употребата и еволюцията на въпросите за причина (*защо, за какво*) се разглеждат по същия начин в статията *Изразяването на въпросите за причина и цел*.

В *Постижения и задачи на източнородопската диалектология* се ревизират досегашните класификации на родопските диалекти и се набелязват за проучване редица микродиалекти от Източните Родопи, като *припешки, дранговски, дарецки*.

В монографията *За същността на надежда, езиковата типология и произхода на вътрешните допълнения (Падеж и вокативност)* се продължават и доразвиват размишленията за природата на вътрешните допълнения, като се включват наблюдения за същността на *надежда* в общолингвистичен план и се показва, че в много случаи този термин се използва неправилно, като синоним на *граматична категория*. Тук се появява и анализ на различните езикови типологии (доразвит в посочения по-горе хабилизационен труд).

Другите две статии са свързани с категорията *вокативност*.

III. ОБУЧЕНИЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ - принос с в

тази насока е издадения в Сеул, Южна Корея учебник **БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА КОРЕЙЦИ** (в съавторство с У. Ким), който е първият подобен учебник, писан от българин.

IV. ДРУГИ СТАТИИ

Българистиката в Корея и Далечния Изток (в съавторство с У. Ким). В: Българистика/Bulgarica, 16, София, 2008, с. 51-61.

Бележки за развитието на палеославистиката в Азия (в съавторство с У. Ким). В: Сборник в памет на доц. д-р Г. Герджиков (под печат). София.

В двете статии се разглеждат постиженията на палеославистиката и българистиката в няколко азиатски страни.

За изразяването на копулата чрез местоименни форми в славянобългарския език. Сборник в чест на проф. Даскалов (под печат). Велико Търново.

Тук се разглежда употребата на изрази от типа „*Де та тебе?*” = „*Къде си?*” и се търсят причините за възникването им.

The Slavic Expression беседовати чисто 'to speak purely' in Life of Methodius from the IX Century and in the Modern Pomak Dictionaries. В: The Mediterranean Review (Pusan, South Korea), vol. 1, No 2, 2008, с. 1-9 и В: Jijunghе munmyonge yoksaјok әymi (The Historical Meaning of Mediterranean Civilization). Pusan. 2008.

В статията се прави паралел между употребата на израза ‘говоря чисто’ в *Житие на Методий* от 9-ти век и съвременните югоизточни български родопски говори.

Similarities and Differences between Bulgarians and Croats: Perceptions of History and Defining National Roots in Periods of Revivals and Political Changes. В: Cultural Understanding in East Europe. Seoul, 2008, с. 87-94.

В статията се отбелязват приликите и разликите между българи и хървати в популярното възприемане и тълкуване на историята и народността произход през Възраждането и в наши дни.

**Названието, езикът и произходът на българският
е
помаци според „Енциклопедията на световните малцинст
ва”.** В: Историк със съдбата на творец и преподавател. Сборник
в чест на 60-годишнината на проф. д. и. н. Л. Спасов. „Фабер”,
2009, с. 56-66.

Статията е критическа рецензия на писаното в цитираната
енциклопедия по въпроса за названието, езика и произхода на българите
мохамедани.

**Книгата за село Припек – между популярното четиво и
диалектоложкото описание (в съавторство).** Паисиеви четен
ия, 2010, Пловдив (под печат).

**Към описанието на говора в село Припек, Джебелско (в
съавторство).** Юбилеен сборник на Филиала на ПУ в Кър-
джали (под печат).

Двете статии поставят началото на бъдеща монография, в която ще
бъде описан интересния говор на това източнородопско село.

..